

Läti ja Leedu mesinduse üldine olukord ja arengutendentsid, mesindusprogrammi arendustegevuse väljundid, mesinduse tasuvusest – EML suvise õppereisi muljeid ja kogutud teavet

Kokkuvõtte ettekandest Jäned mesinduspäevadel 24.11.2007.a.

Lektor Aivo Sildnik, lektorileping PR-4-1.4-3

2007.a. suvel ajavahemikul 02.-05. august käisid 30 Eesti mesinikku EML poolt korraldatud õppereisil Lätis ja Leedus. Järgnevalt kokkuvõtte reisil nähtust ja kuuldust.

Lätis on kokku enam kui 3 000 mesinikku, kellest 1 200 on Läti ML liikmed. Kokku on Lätis umbes 65 000 mesilasperet. Suuremaid tootmismesilaid on 50-60, neist igaihes vähemalt 100 mesilasperet. Meetoodang oli 2006.a. väga hea – kuni 80-100 kg mesilaspere kohta. Möödunud 2007.a. suvi oli tunduvalt tagasihodlikuma meesaagiga, mis jäi alla keskmise. Viimasel aastal on tunduvalt suurenenud õietolmu tootmine, mida müüakse Leedu kokkuostjale hinnaga 5 latti/kg.

Läti meeturg on suhteliselt stabiilne ja importmee osakaal ei ole väga tuntav. Meeturustamise keskne piirkond on seotud Riia linnaga, kus on suur osa ostuvõimelisi ja meehuvilisi tarbijaid. Riia meeturu probleemiks on mõningal määral see, et eriti suve lõpus ja sügisel tulevad sinna kaugemate maapiirkondade mesinikud, kes löövad meehinna alla.

Laiemaks probleemiks Läti mesinikele on aga kujunenud üldine inflatsioon ja kaupade ning teenuste hindade kiire kasv riigis. Kuid samas mee hind pole praktiliselt tõusnud alates 1996.a. ja see vähendab mesinduse tasuvust. Mesinike suhtelised sissetulekud ja majanduslik kindlustunne on vähenemas. Tulemuseks on see, et mõnigi mesinik on kas mesindust kui tootmistegevust vähendanud või lausa lõpetanud.

Läti Mesinike Liidu põhiline tegevus on viimasel ajal seotud mesindusprogrammi ja meepromoprogrammi täitmisega, mis aitab Läti mesindust ja meeturgu edasi arendada. Mesindusprogrammi raames tegeldakse põhiliselt mesindusala koolituse ja õppuste korraldamisega, varratoositõrjega ja mee kvaliteedikontrolliga. Praeguseks on kõigis 26 rajoonis koolitatud mesinike eestvedajad ja kohalike mesinduspäevade korraldajad.

Meepromoprogrammi tegevus on olnud Lätis suhteliselt vaevaline ja nõuab mesinikelt üsna suurt lisakulu. Väga palju on mitmesuguseid bürokraatlikke kitsendusi ja nõudmisi, mis seovad käsist ja jalust. Suure osa meepromoprogrammi täitmiseks vajalikku omapoolset raha on Läti ML saanud Cesises asuvalt mesindusfirmalt Vinnis, kellele meeturu edenemine ja meemüügi suurenemine otsest kasu annab.

Kõrvalmärkusena peaks siia juurde lisama, et ka Eesti mee pakendamise ja turustamisega tegelevad ettevõtjad võiksid samamoodi mõelda - anda ühise kasu nimel ka oma panus meeturu ja meemüügi edendamiseks. Vanarahvas on ju ammugi tähele pannud, et kui tahad sügisel põllult head saaki lõigata, siis tuleks ka kevadel korralikult künda ja külvata ning vajadust mööda väetada.

Mesindusfirma“Vinnis” mesinduskeskuse külastamine Cesises.

Kahe tunni vältel said Eesti mesinikud hea ülevaate Lätis laiemalt kasutatavast/ müüdavast mesindusinventarist ja nende hindadest. Pea iga mesinik ostis kaasa midagi sellist, mida Eestis kas lihtsalt pole hetkel saada või hinnad oluliselt kõrgemad. Mesinike ostuhuvi oli igatahes ääretult kõrge.

Janis Sietinsonsi mesila külastus Kalna Smaides lähistel.

Janis Sietinsons on endine põllumajandus teadur ja põllumajandusministeeriumi kauaaegne töötaja. Mesindustalu on välja arendatud perekonnale tagastatud suurtalus.

Äsja remonditud endine karjalaut on mesindustalu mesindustööde keskuseks. Väga esinduslik on ülevaade talu meetootmisest ja mesindussaaduste kvaliteedist. Välja on arendatud mitmeid meetooteid, eelkõige erinevatelt kultuuridelt toodetud mete tootmine. Esindatud oli tatra, ristiku ja teiste kultuuride mesi.

Mesilasperede arv on enam kui 120 põhiperet, kusjuures mesilasemade kasvatamine on üheks tootmisuunaks. Suurt huvi pakkus eesti mesinikele mahemesinduse olukord, kuna talu omab õigust märgistada oma toodang öko tähisega.

Hilisemat koostööd mee kvaliteedi määramise osas pakkus Anna Aunap Rapla, millega mesinik väga soostus.

Samas saime ka ülevaate Läti mesinduse hetkeseisust. Meie teejuhiks Lätis oli Läti Mesinike Liidu üks funktsionäre Juris Steiselis, kes siis koos Janis Sietinsoniga vastas paljudele mesindusalastele küsimustele. Eelkõige pakkus huvi mesindussaaduste turustamine ja turusituatsioon Lätis.

Kohvi- ja teelauas olid meeküpsetised ja jutt mesindustest ületas algselt planeeritud ajakava...

Mesindusfirma “Miandum” külastus.

Andrejs Mizis koos abikaasaga (põllumajandusteaduste doktor) mesindusfirmast

“ Miandum” (Riia lähistel Ogre rajoon) on paljudele eesti mesinikele kauaegne tuttav.

Firma omab väga pikaajalist mesindustegevuse kogemust ja tuntust kogu vabariigis. Meenutuseks tasub märkida, et tegemist on endisaegse õietolmu korjamise kaudselt käivitajaga ka Eestis.

Eelkõige on mesindusfirma tootmisuunaks mesindussaadustest eritoodete valmistamine. Näiteks taruvaigust, õietolmust, suirast ja meest valmistatud tooteid on rohkesti ja nad omavad suurt populaarsust. Valmistatakse ka mitmeid erinevaid jooke, mida laiemalt turustatakse. Perefirma tegevuses osaleb ka poeg, kelle ülesandeks on müügitgevuse juhtimine.

Eesti mesinikele oli mesindussaaduste tootearendust huvitav vaadata ja kuulata, maitsmisest rääkimata. Härra Mizis on hea jutuvestja ja tema juttu tuli hoolega kuulata. Nii mitmedki saladused jäid saladusteks edasi aga midagi saadi ikka teada ka...

Lühikese ülevaate saime ka mesiniku tegevusest mesinike koolitajana. Sisuliselt on tegemist erakooliga, millise mõtte väärriks väljaarendamist ka meil.

Leedu mesinike suvisel kokkutulekul Birzais.

Birzai on nägus väikelinn 20 km kaugusel Läti piirist. Käesoleval aastal toimus järjekordne Leedu mesinike mesindusfestival just selles linnas. Meie vastuvõtjaks oli Leedu Mesinike Liidu funktsionär Algis Ziukas.

Leedu mesindusfestival on tuntust kogunud aastaid ja selle vastu on huvi mitmete maade mesinikel. Sel aastal osalesid mesinikud Lätist, Poolast, Rootsist, Valgevenest, Inglismaalt ja 31 eesti mesinikku. Kokku osales hinnanguliselt vähemalt 1500 mesinikku. Meenutuseks, et eelmisel aastal osales eestist 16 mesinikku.

Festival on eelkõige mesindust tutvustav ja reklaamiv üritus, kus mesinikud saavad ühtlasi oma kutseoskusi proovile panna. Kahjuks jäi Eesti 5 liikmeline võistkond rahvusvahelises konkurentsivõimelises väga napilt finaalist välja. Aga meile oli see ka esimene kord ja nii ei osatud kõiki võimalikke nippe kohe kasutusele võtta.

Eesti mesinikele pakkus suurt huvi just mesindusinventar, mida kohalikud mesindusfirmad rohkesti pakkusid. Võrdluseks võib öelda, et meil nii laiulatuslikku inventari nii soodsate hindadega veel ei pakuta! Koostööd saaks siin arendada just kaubanduslikus osas.

Mesinike vahelist koostöö võimalusi arutasime Leedu Mesinike Liidu kauaaegse asepresidendi Sigitas Uselisega. Esialgne kava näeb ette, et leedu mesinikud külastavad eesti kolleege järgmisel aastal.

Aktiivset koostööd pakkusid Valgevene mesindusaktivistid, kes esitasid kutse külastada nende mesinduspäeva 2008 aasta märtsis.

Hea oli näha mesinike suurürituse korralduslikke õnnestumisi ja ka vajakajäämisi. Selliseid üritusi tuleks korraldada ka meie mesinikele, mistõttu sellistel üritustel osalemine oleks esialgu kindlasti vajalik. Mesinikud, kes on sellistel üritustel osalenud, täiendavad erialaseid teadmisi-oskusi eelkõige vahetul suhtlemisel teiste mesinikega.

Ülevaate koostas: Aivo Sildnik